

Hodnocení založené na důkazech: je možné u ex-ante hodnocení?

RNDr. Jan Vozáb, PhD
partner, principal consultant

BermanGroup
economic development services

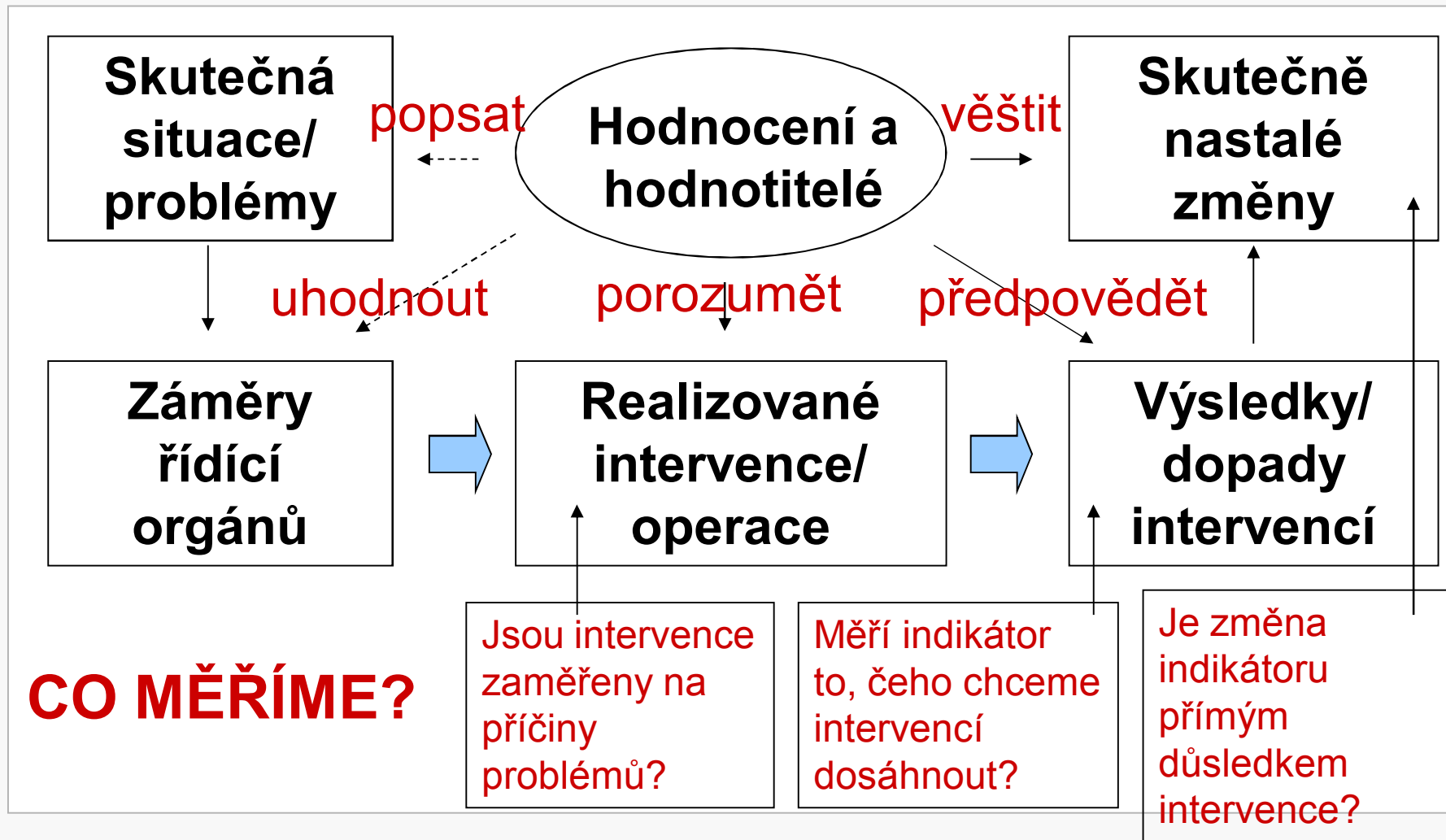
Cíle hodnocení založeného na důkazech

- Zvýšit dopady a přidanou hodnotu intervencí politiky soudržnosti
- Zvýšit efektivitu a účinnost (effectiveness and efficiency) intervencí – pomoci dosáhnout reálných, měřitelných a žádoucích změn
- Poskytovat lepší a spolehlivější informace pro strategické řízení programů

Klíčové problémy a dilemata

- Důkazy vždy součástí kontextu – vysvětlení zjištěných skutečností v souvislostech je nutné
- Čím komplexnější, složitější a propojenější intervence, tím obtížnější získání věrohodných a spolehlivých důkazů důsledků intervencí
- Čím lepší důkazy pro měření efektů/změn, tím obtížnější je dokázat, že důsledky byly způsobeny právě danou intervencí (a ne souhrou dalších vlivů)
- **Ex-ante hodnocení navíc vyžaduje toto vše ještě předpovídat !!**

Postavení a úkoly ex-ante hodnotitele

Problémy spojené s programováním při evidence-based ex-ante evaluaci

Evidence-based (pomocí důkazů) ex ante hodnocení je:

Hodnocením budoucích intervencí a jejich výsledků založeným na důkazech v minulosti a současnosti.

Strategie EU 2020 a politika soudržnosti

- Zlepšení podmínek pro inovace, výzkum a vývoj
 - Posílení výzkumu a technologického rozvoje
 - Podpora inovací a inteligentní specializace
 - posilování výzkumné a **inovační infrastruktury** a kapacit pro rozvoj vynikající úrovně výzkumu a inovací,
 - podpora **podnikových investic do výzkumu a inovací**, vývoje produktů a služeb, přenosu technologií,
 - podpora **technického a aplikovaného výzkumu**, pilotních linek, opatření k včasnému ověřování produktů,
- CZ 2007-13: Inovace, Potenciál, Klastry, Technologické platformy, **Prosperita**

Příklad: Program Prosperita OPPP

Indikátor	Hodnota indikátoru:			
	Výchozí (2001)	2008	2010	Cílová hodnota
Počet inovačních firem podpořených PI a VTP	0	137	267	300
Počet nových PI, VTP a CTT	0	45	45	15
Počet VaV a VŠ zapojených do projektů	0	37	37	20

Zdroj: Závěrečná zpráva OPPP 2004-2006

Inovativnost firem v inovační infrastruktuře v r. 2010

Stáří zařízení	Inovační		Spíše inovační		Spíše neinovační		Neinovační		Celkem	
	abs	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%
5+ let	49	24	43	21	61	30	53	25	206	54
2-5 let	14	12	19	16	47	41	36	31	116	30
do 2 let	20	33	22	37	3	5	15	25	60	16
Celkem	83	22	84	22	111	29	104	27	382	100

Pozn.: INFORMACE SE NEPODAŘILO ZÍSKAT O VŠECH SUBJEKTECH INOVAČNÍ INFRASTRUKTURY
Zdroj: vlastní šetření

Problémy spojené s programováním při evidence-based ex-ante evaluaci

PROGRAMOVÁ LOGIKA:

- Problémová analýza: identifikace (řetězce) příčin a důsledků problémů
 - Potřeby intervencí, cílové skupiny
 - Tématické zacílení intervencí
- Nastavení (systému) cílů a priorit – odpovídající logickému řetězu problémů
- Návrh nástrojů intervence/operací (ne priorit ani projektů)
- Návrh indikátorů – důkazů, milníků, cílových hodnot

Problémy spojené s programováním při evidence-based ex-ante :příklad analýzy

*Průmyslová tradice
Cena a kvalifikace
pracovní síly
Geografická poloha*

*Nízká technologická a
manažerská úroveň domácích
firem
Malé kapacity VaV*

*Restrukturalizace
a transformace
české ekonomiky*

Kvalita
institucionální
ho prostředí
zaostává za
zavedenými
tržními
ekonomikami

Hlavní problémové okruhy rozvoje ČR

Slabý domácí
podnikatelský sektor

Závislost růstu na
zahraničních firmách
(přímá a nepřímá)

Nerovinná znalostní ekonomika
Konkurenceschopnost založená na
nízkých nákladech

Nekonzistentní
, neselektivní a
roztříštěné
politiky a
strategické
koncepce

Potřeby a důsledky

Nové zdroje konkurenční
výhody

Přechod od nízkých cen k
inovacím

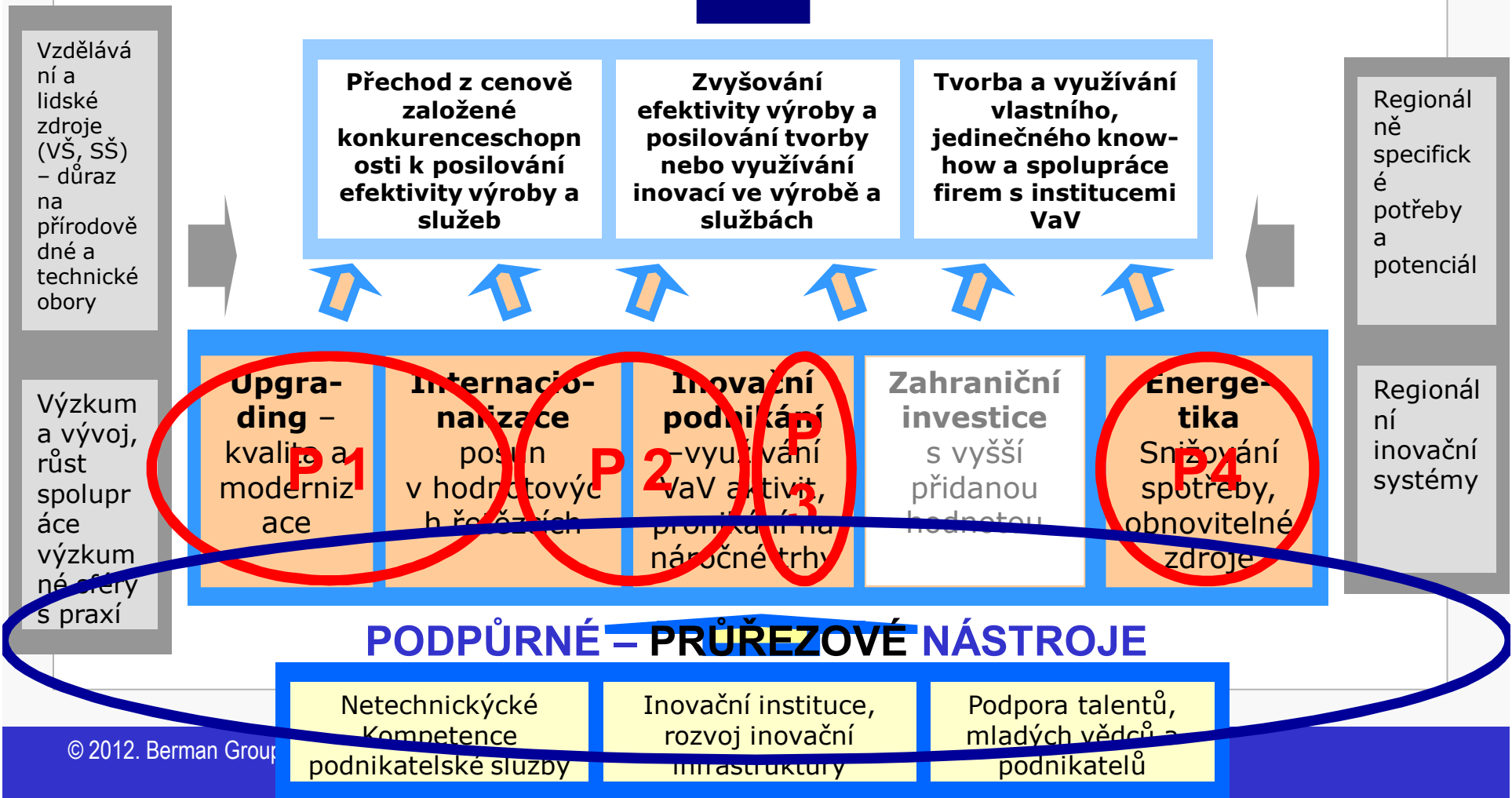
Změna objemu
a struktury přílivu PZI
Nová fáze vývoje PZI
des-investice (?)

Potřeba modernizace a růstu
produktivity domácích firem

Domácí sektor zatím nedokáže
nahradit PZI

Problémy spojené s programováním při evidence-based ex-ante: příklad řešení

Růst konkurenceschopnosti České republiky založený na růstu produktivity výrobních aktivit a služeb a na inovacích

Faktory ovlivňující úspěšnost intervence – na co se má zaměřit ex-ante hodnocení

- Analýza současnosti a minulosti – problémů a jejich příčin, rozvojových příležitostí a jejich podmínek
 - odborné faktory – *Víme dost o tom, co chceme vyřešit?*
- Rozhodnutí o cílech veřejné intervence:
 - politicko-odborné faktory – *Víme co doopravdy chceme? Známe žadoucí výsledek? Je obojí správně?*
- Příprava nástrojů intervencí a způsobu jejich provádění
 - odborně-manažerské faktory – *Máme vhodné nástroje?*
 - organizačně-manažerské faktory – *Umíme je použít?*
- Systém řízení intervencí a vyhodnocování úspěšnosti
 - odborně-manažerské faktory
- *Máme pro to vše věrohodné důkazy?*

Obecné programovací a evaluační otázky pro ex-ante hodnocení:

Chcete realizovat určité intervence:

- PROČ právě tyto intervence? – Doložte:
 - Jaký problém jimi vyřešíte? Jaké jsou příčiny tohoto problému? Je intervence zacílena na příčiny? Na takovou jejich kombinaci, která vyřeší problém?
 - Jaká bude konkrétní cílová skupina a proč?
- CO bude výsledkem intervencí? – Popište
 - Konkrétní změny v úrovni jednotlivých příčin problémů. Konkrétní změny v problému samotném – kvantitativní a kvalitativní důkazy.
 - Zlepšení situace cílové skupiny – prokazatelné
- JAK bude intervence realizována? Jakými nástroji?

PROBLÉM na úrovni kvality a logiky důkazů v současných programech – výzva pro 2014+

- Formální nastavení indikátorů – nepřihlíží k účelu intervence
- Vnější projevy problémů vs. příčiny problémů
 - Zacílení intervencí (problémová logika intervencí) – podle příčin problémů, které mají řešit
 - Zahrnutí různorodých příčin či dílčích problémů do intervence
 - Dostupnost dat (důkazů) podle logiky intervence
- Účel intervencí
 - Formálně naplněny indikátory
 - Účel se nesleduje
 - Rezignace na účel intervence

PROBLÉM časové dostupnosti důkazů

Odložení výsledků či dopadů intervencí

- Různé intervence mají různý dopad v čase
 - Podpora pracovních míst, vzdělávání – v průběhu či po dokončení intervence
 - Podnikání či inovace a pracovní místa – nová pracovní místa i za několik let po intervenci
- Dostupnost důkazů/výsledků s odstupem času obtížná – neexistuje systematický monitoring
 - Na straně příjemců
 - Na straně poskytovatelů podpory

Děkuji Vám za pozornost

Jan Vozáb

vozab@bermangroup.cz

BermanGroup
economic development services